

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา พุ่มพชาติ
ปีที่วิจัย	2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยาม ความสามารถ พฤติกรรมบ่งชี้ และแนวทางการพัฒนาความสามารถเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์ของเด็กปฐมวัย 2) พัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อใช้กำหนดกรอบแนวคิดโครงสร้างรูปแบบการจัดประสบการณ์ และเครื่องมือประกอบการใช้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทำการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการศึกษานำร่อง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของรูปแบบการจัดประสบการณ์ก่อนนำไป โดยทดสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 3) ทดลองใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย แบบแผนที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย 3 ลักษณะ คือ 1. แบบกำหนดกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ (Control-Group Pretest – Posttest Design) 2. แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด (One -Group Interrupted Time-Series Design) 3. แบบกำหนดกลุ่มควบคุม ทดสอบก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด (Control-Group Interrupted Time-Series Design) กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัย จำนวน 2 คน และเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 3 จำนวน 30 คน ของโรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ระยะเวลาการจัดประสบการณ์ 12 สัปดาห์ และ 4) การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที และข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย เครื่องมือการจัดประสบการณ์ คือ รูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอกทีฟ เพื่อเสริมสร้างเขาวนปัญญาและเขาวนอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย เครื่องมือการประเมิน คือ 1) เครื่องมือประเมินครูปฐมวัย ได้แก่ แบบประเมินความคิดเห็นของครู

ปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ และ 2) เครื่องมือประเมินเด็กปฐมวัย ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถ แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแกรมเพื่อเสริมสร้างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแกรมเพื่อเสริมสร้างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ หลังการจัดประสบการณ์สูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ไม่ได้รับการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแกรมเพื่อเสริมสร้างเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความสามารถทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ 4 ระยะ คือ ก่อนการจัดประสบการณ์ หลังการจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 1 หลังการจัดประสบการณ์ ครั้งที่ 2 และติดตามผลการจัดประสบการณ์ มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ และมีความคงทนของพฤติกรรมความสามารถทางเชาวน์ปัญญาและเชาวน์อารมณ์ของเด็กปฐมวัยในระยะติดตามผลการจัดประสบการณ์และพบว่า เด็กปฐมวัยมีการคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา การสื่อสาร การตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง ความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่องในระหว่างการจัดประสบการณ์ 4) ครูปฐมวัยมีความคิดเห็นของครูปฐมวัยที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์ มีความเหมาะสม และอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์แสดงขั้นตอนการจัดกิจกรรมชัดเจนสอดคล้องกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และสามารถนำไปปฏิบัติได้ตามสภาพจริง

คำสำคัญ : การพัฒนารูปแบบ/การจัดประสบการณ์ตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแกรม / เชาวน์ปัญญา/เชาวน์อารมณ์/เด็กปฐมวัย